

Anna
Karenina
Leo
Tolstoi

Anna Karenina

*»Minun on tuomio, minä maksan tekojen mukaan»
– näin sanoo Herra.*

Leo Tolstoi
Anna Karenina

Suomentanut Eino Kalima

HELSINKI

Venäjänkielinen alkuteos Анна Каренина ilmestyi 1875–1877.
Ensimmäinen suomenkielinen painos ilmestyi kahdessa osassa 1910–1911.

Suomennoksen tarkistanut Arja Pikkupeura.
Ensimmäinen tarkistettu suomenkielinen painos ilmestyi 2007.

Werner Söderström Osakeyhtiö

ISBN 978-951-0-49773-9

Painettu EU:ssa

ENSIMMÄINEN OSA

I

Kaikki onnelliset perheet ovat toistensa kaltaisia, jokainen onneton perhe on onneton omalla tavallaan.

Kaikki oli sekaisin Oblonskien kodissa. Vaimo oli saanut tietää, että miehellä oli suhde talon entisen ranskalaisen kotiopettajattaren kanssa, ja oli julistanut miehelleen, ettei hän enää voi asua tämän kanssa saman katon alla. Tällainen tilanne jatkui jo kolmatta päivää ja se painoi tuskallisesti sekä itse puolisoja että kaikkia perheen jäseniä ja palvelusväkeä. Kaikki perheen jäsenet ja palvelusväki tunsivat, ettei heidän yhteiselämässään ollut mitään järkeä ja että missä hyvänsä majatalossa sattumalta toisensa kohdanneet ihmiset kuuluivat enemmän yhteen kuin he, Oblonskin perheen jäsenet ja palvelusväki. Vaimo pysytteli huoneissaan, mies oli kolmatta päivää poissa kotoa, lapset juoksentelivat kuin päättömät huoneesta toiseen. Englantilainen lastenhoitajatar oli riitaantunut taloudenhoitajattaren kanssa ja kirjoittanut kirjelapun ystävättärelleen pyytäen tätä hakemaan hänelle uuden paikan. Kokki oli jo eilen päivällisaikaan lähtenyt talosta, ja kyökkipiika ja kuski olivat pyytäneet lopputiliä.

Kolmantena päivänä riidan jälkeen ruhtinas Stepan Arkadjevitš Oblonski – Stiva, kuten häntä seurapiireissä kutsuttiin – heräsi tavalliseen aikaan, klo 8 aamulla, mutta ei vaimonsa makuukamarissa vaan oman työhuoneensa safiaanisohvalla. Hän käänsi sohvan viitereillä lepäävän pullean, hyvinhoidetun vartalonsa kyljeltä toiselle niin kuin olisi tahtonut nukahtaa uudelleen pitkäksi aikaa, puristi toisella puolellaan olevan tyynyn tiukasti syliinsä ja painoi poskensa sitä vasten. Mutta samassa hän kavahti istumaan ja avasi silmänsä.

»Niin, niin, miten se olikaan?» hän ajatteli muistellen untaan. »Niin, miten se olikaan? Niin! Alabin piti päivälliskutsut Darmstadtissa; ei, ei

Darmstadtissa, vaan jossain Amerikassa. Niin, mutta siinä Darmstadt oli olevinaan Amerikassa. Niin, Alabin piti päivälliskutsut, istuttiin lasipöytien ääressä, niin – ja pöydät lauloivat 'Il mio tesoro', tai ei 'Il mio tesoro', vaan jotain parempaa, ja siinä oli joitakin pieniä karahveja, jotka samalla olivat naisia», hän muisteli.

Stepan Arkadjevitšin silmiin syttyi iloinen välke ja hän jäi hymyillen miettimään. »Niin, mainiota se oli, mainiota. Siinä oli paljon muutakin erinomaista, mutta sitä ei saa sanoin eikä ajatuksin ilmaistuksi, ei hereillä ollessaankaan.» Huomattuaan verkaisen ikkunaverhon sivusta sisään tunkevan valoviirun hän heilautti iloisesti jalkansa alas sohvasta, etsi niillä vaimon hänelle viime vuonna syntymäpäivälahjaksi ompelemat kullanhohteiset safiaanipäällyksiset tohvelit ja kurotti ylös nousematta, jo yhdeksän vuotta noudattamansa vanhan tavan mukaan, kättään sitä paikkaa kohti, jossa hänellä makuuhuoneessaan riippui aamutakki. Nyt vasta hän muisti yhtäkkiä, minkä tähden ei nukkunutkaan vaimonsa makuukamarissa vaan työhuoneessaan. Hymy katosi hänen kasvoiltaan ja otsa meni kurttuun.

»Voi-voi-voi-vooi!..» mumisi hän muistellen kaikkea tapahtunutta. Ja hänen mieleensä palasi jälleen yksityiskohtia myöten riita vaimon kanssa, hänen asemansa koko tukaluus ja kaikkein kiusallisimpana hänen oma syyllisyytensä.

»Niin! Hän ei anna anteeksi eikä voi antaa. Ja kaikkein kamalinta on se, että kaikkeen olen syynä minä, – syynä olen minä, vaikka olen syytön. Siinä juuri koko draama», hän ajatteli. »Voi-voi-voi!» äänteli hän epätoivoissaan muistellen kaikkein raskaimpia vaikutelmiaan tästä riidasta.

Kaikkein ikävin oli ollut ensi hetki, kun hän oli palannut teatterista iloisena ja tyytyväisenä kädessään suuri päärynä vaimolleen, eikä ollut löytänytäkään häntä vierassalista eikä ihmeekseen myöskään työhuoneesta, vaan vihdoin makuukamarista, kädessä tuo onneton, kaikki paljastanut kirjelippu.

Tuo ikuisesti huolehtiva ja puuhaileva ja hänen mielestään hieman keskinkertainen Dolly oli istunut liikkumattomana kirjelippu kädessään ja luonut häneen kauhua, epätoivoa ja vihaa ilmaisevan katseen.

– Mitä tämä on? Tämä tässä? oli hän kysynyt osoittaen kirjelippua.

Ja sitä muistellessa ei Stepan Arkadjevitšia, kuten useinkin sattuu, kiusannut niin itse tapaus kuin se, miten hän oli vastannut noihin vaimonsa sanoihin.

Hänelle oli sinä hetkenä käynyt niin kuin usein käy, kun äkkiar-

vaamatta joutuu kiinni jostain kovin häpeällisestä. Hän ei ollut osannut ottaa kasvoilleen sitä tilannetta vastaavaa ilmettä, mihin hän itse oli vaimonsa edessä joutunut, kun hänen syyllisyytensä oli tullut ilmi. Sen sijaan, että hän olisi loukkaantunut, väittänyt vastaan, puolustautunut, pyytänyt anteeksi tai vaikkapa pysynyt välinpitämättömänäkin – kaikki tuo olisi sopinut paremmin kuin se, mitä hän teki – olivat hänen kasvonsa aivan hänen tahtomattaan («aivojen refleksiliikkeitä», ajatteli Stepan Arkadjevitš, joka rakasti fysiologiaa) yhtäkkiä vetäytyneet tavanmukaiseen, hyväntahtoiseen ja sen tähden tyhmään hymyyn.

Tuota tyhmää hymyä hän ei voinut antaa itselleen anteeksi. Sen hymyn nähdessään Dolly oli värähtänyt kuin fyysisestä kivusta, syytänyt tyypilliseen kiivaaseen tapaansa suustaan tulvan armottomia sanoja ja syöksynyt huoneesta. Siitä asti ei hän ollut tahtonut nähdä miestänsä.

»Syynä kaikkeen on tuo tyhmä hymy», Stepan Arkadjevitš ajatteli.

»Mutta mitä on tehtävä? Mitä on tehtävä?» hän toisteli itsekseen epätoivoissaan eikä löytänyt vastausta.

II

Stepan Arkadjevitš oli rehellinen omalle itselleen. Hän ei voinut pettää itseään uskottelemalla katuvansa tekoaan. Hän ei voinut nyt katua sitä, mitä oli katunut joskus kuusi vuotta sitten, kun oli ensimmäistä kertaa ollut vaimolleen uskoton. Hän ei voinut katua sitä, että hän, kolmenkymmenenneljän ikäinen kaunis, helposti syttyvä mies, ei enää ollut rakastunut vaimoonsa, viiden elossa olevan ja kahden kuolleen lapsen äitiin, joka oli häntä itseään ainoastaan vuotta nuorempi. Hän katui vain sitä, ettei ollut osannut pitää asiaa paremmin salassa vaimoltaan. Mutta hän tunsii asemansa koko raskauden ja sääli vaimoaan, lapsiaan ja itseään. Kenties hän olisi osannutkin paremmin salata syntinsä vaimoltaan, jos olisi tiennyt, että asian paljastuminen vaikuttaisi tähän niin rajusti. Ei hän ollut asiaa koskaan selkeästi pohtinut, mutta oli kuvitellut epä-määräisesti, että vaimo oli jo kauan aavistanut hänen uskottomuutensa ja oli tottunut katsomaan sitä sormiensa läpi. Olipa hänestä tuntunut, että kuihtuneen, vanhentuneen, jo kauneutensa menettäneen naisen,

jossa ei ollut mitään erityistä, joka vain oli tavallinen hyvä perheenäiti, olisi pelkäästä oikeudentunnosta pitänyt olla näissä asioissa suvaitsevaisempi. Mutta näytti olevan aivan toisin.

»Oh, kauheata! Voi-voi-voi, kauheata!» toisteli Stepan Arkadjevitš voimatta keksiä mitään. »Ja miten hyvin kaikki oli ennen tätä, miten hyvin me elimme! Dolly oli tyytyväinen, onnellinen lapsistaan, minä en häirinnyt häntä missään, annoin hänen hoitaa lapsia ja taloutta niin kuin hän itse tahtoi. On kyllä paha, että tuo nainen on ollut kotiopettajattarena meidän kodissamme. Se on paha, se. On jotain alhaista ja rivoa oman kotinsa opettajatarneidin liehittelymisessä. Mutta millaisen opettajatarneidin! (Hän muisti elävästi mademoiselle Rolandin veitikkamaiset silmät ja huulten hymyn.) Enhän minä sentään unohtanutkaan asemaani sinä aikana, jolloin hän oli meillä. Ja kaikkein pahinta on se, että hän on jo... Pitikin kaiken sattua kuin varta vasten, voi-voi-voi! Mitä ihmettä minun on nyt tehtävä?»

Ei ollut muuta vastausta kuin se yleinen vastaus, jonka elämä tarjoaa kaikkein monimutkaisimpiin ja ratkaisua vaille jääviin kysymyksiin. Se vastaus kuuluu: on karistettava yltään päivän huolet ja tarpeet, toisin sanoen, on haettava unohdusta. Enää ei voinut vaipua uneen ainakaan ennen ensi yötä; ei voinut enää palata kuuntelemaan sitä musiikkia, jota karahvinaiset olivat laulaneet. Oli siis vaivuttava elämän uneen.

»Sittenpäähän nähdään», Stepan Arkadjevitš sanoi itselleen, nousi seisomaan ja veti ylleen harmaan silkkivuorisen aamutakkinsa, heitti tupсут solmuun, veti leveän rintakehänsä täyteen ilmaa ja asteli pulleaa varhala kevyesti kantavilla, ulospäin sojottavilla jalkaterillään tavalliseen tapansa reippaasti ikkunan luo, nosti verhon ylös ja soitti äänekkäästi kelloa. Huoneeseen tuli heti vanha ystävä, kamaripalvelija Matvei, tuoden mukanaan vaatteet, kengät ja sähkösanoman. Kohta Matvein jälkeen tuli myös parturi parranajovehkeinen.

– Onko virastosta tullut papereita? kysyi Stepan Arkadjevitš ottaen sähkösanoman ja istuutuen peilin eteen.

– Pöydällä ovat, vastasi Matvei vilkaisten kysyvästi ja osaaottavasti herraansa ja lisäsi hetkisen kuluttua viekkaasti hymyillen: – Ajurivanhimman luota käytiin kysymässä teitä.

Stepan Arkadjevitš ei vastannut mitään, vilkaisi vain peilin kautta Matveihin. Katseista, jotka he vaihtoivat peilissä, näkyi miten hyvin he ymmärsivät toisiaan. Stepan Arkadjevitš ikään kuin kysyi: Miksi sinä tuommoisia puhut? Tiedäthän sinä.

Matvei pani kätensä takkinsa taskuihin, siirsi toisen jalkansa etuviis-
toon ja katseli herraansa ääneti, hyväntahtoisesti ja tuskin huomattavasti
hymyillen.

– Minä käskin tulemaan ensi sunnuntaina ja olemaan siihen asti vai-
vaamatta teitä ja itseään turhanpäiten, hän sanoi nähtävästi edeltäpäin
valmiiksi ajatellun lauseen.

Stepan Arkadjevitš ymmärsi, että Matvei tahtoi hiukan laskea leikkiä
ja kiinnittää itseensä huomiota. Repäistyään sähkösanoman auki hän
luki sen, korjaten arvaamalla sähkösanomille tyypilliseen tapaan vää-
ristyneet sanat, ja hänen kasvonsa kirkastuivat.

– Matvei, sisareni Anna Arkadjevna tulee huomenna, hän sanoi py-
säyttäen hetkeksi parturin kiiltävän, turpean käden, joka paraikaa rai-
vasi punertavaa jakausta pitkän, kähäräisen poskiparran keskelle.

– Luojan kiitos! sanoi Matvei osoittaen tällä vastauksellaan, että hän
ymmärsi yhtä hyvin kuin herrakin tuon vierailun merkityksen, toisin
sanoen sen, että Anna Arkadjevna, Stepan Arkadjevitšin rakas sisar,
saattoi edistää miehen ja vaimon sovinnotekoa.

– Yksinkö hän tulee vai puolison kanssa? kysyi Matvei.

Stepan Arkadjevitš ei voinut puhua, kun ylähuuli oli juuri parturin
käsiteltävänä, vaan kohotti yhden sormensa. Matvei nyökäytti päätään
peiliin päin.

– Yksin. Yläkertaanko käskette järjestämään huoneen?

– Ilmoita Darja Aleksandrovnalle; minne hän käsklee.

– Darja Aleksandrovnalle? toisti Matvei ikään kuin epäillen.

– Niin, ilmoita. Ota tuo sähkösanoma ja vie hänelle, mitä hän siitä
sanoo.

»Tahtoo kokeilla», ymmärsi Matvei, mutta sanoi vain: – Kyllä, her-
ra.

Stepan Arkadjevitš oli jo pesty ja kammattu ja valmiina pukeutu-
maan, kun Matvei narahtelevine kenkineen palasi verkkaisin askelin
huoneeseen, sähkösanoma kädessä. Parturi oli jo mennyt.

– Darja Aleksandrovnna käski sanomaan, että hän matkustaa pois.
Käski tekemään miten te itse parhaaksi näette, Matvei sanoi tuijotta-
en herraansa kädet taskussa ja pää kallellaan, vain silmillään nauraen.
Stepan Arkadjevitš oli vaiti. Sitten hänen kauniilla kasvoillaan väreili
hyväntahtoinen ja hiukan säälittävä hymy.

– Mitäs sanot, Matvei? hän sanoi heiluttaen päätään.

– Ei hätää, herra, kyllä tilanne setviytyy, Matvei sanoi.

– Setviytyykö?

– Niin tekee, herra.

– Niinkö arvelet? Kuka siellä on? Stepan Arkadjevitš kysyi kuullessaan oven takaa hameen kahinaa.

– Minä vain, herra, kajahti miellyttävä naisääni, ja oven takaa pistivät esiin lastenhoitajan, Matrjona Filimonovnan, rokonarpiset kasvot.

– No mitä kuuluu, Matrjona? Stepan Arkadjevitš kysyi mennessään luokseen ovelle.

Vaikka Stepan Arkadjevitš oli vaimonsa edessä kiireestä kantapäähän syyllinen ja itsekin tunsin sen, oli melkein koko talonväki, yksinpä imettäjäkin, Darja Aleksandrovnan ylin ystävä, herransa puolella.

– No mitä? hän sanoi alakuloisesti.

– Menkää, herra, pyytäkää vielä antamaan anteeksi. Ehkä Jumala suo onnea. Hyvin on tuskainen, surku katsoakin, ja kaikki on talossa mullin mallin. Pitäähän, herra hyvä, toki lapsia sääliä. Menkää pyytämään, herra. Mitäpä sitä muutakaan voi tehdä? Ken leikkiin ryhtyy...

– Eihän hän päästä luokseen...

– Tehkää kuitenkin voitavanne. Jumala on armollinen, rukoilkaa Jumalaa, herra, rukoilkaa!

– No hyvä, saat mennä, Stepan Arkadjevitš sanoi äkkiä punastuen.

– No niin, annahan vaatteet, hän kääntyi Matvein puoleen ja riisui päättäväisesti yltään aamutakin.

Matvei piteli paitaa jo valmiina, puhalteli jotain näkymätöntä sen kovetetulta rintamukselta, ja puki sen sitten ilmiselvää mielihyvää tuntien hyvin hoidetun vartalon ylle.

III

Pukeuduttuaan Stepan Arkadjevitš pirskontti päälleen hajuvettä, veti suoriksi paidan hihat, pisti totunnaisin liikkein määrättyihin taskuihin savukekotelon, lompakon, tulitikut ja kellon kaksinkertaisina vitjoiheen ja riippukoristeineen; sitten hän, tuntien onnettomuudestaan huolimatta olevansa puhdas, hyväntuoksuinen, terve ja fyysisesti pirteä, huiskautti nenäliinaansa ja lähti keveästi keinahtelevin askelin ruoka-

saliin, jossa häntä jo odotti kahvi ja sen vieressä kirjeet ja virastosta tulleet paperit.

Hän luki kirjeet. Yksi niistä oli hyvin ikävä, – kirje kauppiaalta, joka ostatteli hänen vaimolleen kuuluvan tilan metsää. Oli välttämätöntä myydä se; mutta nyt, ennen sovinnon syntymistä hänen ja vaimon kesken, siitä ei voinut olla puhettakaan. Kaikkein ikävintä tässä asiassa oli se, että rahakysymys pyrki näin sekaantumaan juuri alkavaan sovinnontekoon. Pelkkä ajatuskin, että tuo rahakysymys pääsisi siinä sanelemaan, että hän metsän myynnin vuoksi haki sovintoa vaimonsa kanssa, – se ajatuskin jo loukkasi häntä.

Lopetettuaan kirjeet Stepan Arkadjevitš veti eteensä virastosta lähetetyt paperit, lehteili nopeasti läpi kaksi asiakirjaa, teki muutamia merkintöjä suurella lyijykynällä, siirsi sitten paperit syrjään ja ryhtyi juomaan kahvia. Kahvikupin äärellä istuessaan hän avasi vielä kosteahkon aamuisen sanomalehden ja alkoi lukea sitä.

Stepan Arkadjevitš tilasi ja luki vapaamielistä sanomalehteä, ei äärisuuntauksien julkaisemaa, vaan enemmistön kannattamaa suuntaa edustavaa. Joskaan hän ei oikeastaan välittänyt tieteestä, taiteesta eikä politiikasta, hän oli niihin nähden lujasti samalla kannalla kuin enemmistö ja sen äänenkannattaja ja muutti mielipiteitään ainoastaan silloin, kun enemmistö muutti niitä, tai paremminkin hän ei muuttanut niitä, vaan ne muuttuivat huomaamatta itsestään.

Stepan Arkadjevitš ei valikoinut suuntaa eikä mielipiteitä, vaan suunnat ja mielipiteet tulivat hänelle luonnostaan aivan samoin kuin hatun tai takin kuosit, joita hän ei myöskään valikoinut, vaan otti sen, mikä kulloinkin oli käytössä. Mutta koska hän eli määrättyssä seurapiirissä ja tunsikin jonkinlaista ajatustoiminnan tarvetta, jollainen aikuisiässä tavallisesti kehittyy, hän tarvitsi mielipiteitä yhtä välttämättä kuin hattuakin. Jos hän jostain syystä pitikin vapaamielistä suuntaa parempana kuin vanhoillista, jota monet hänen seurapiirissään kannattivat, niin ei siksi, että tämä suunta hänen mielestään olisi ollut järkevämpi, vaan siksi, että tämä suunta paremmin soveltui hänen elämäntapaansa. Vapaamielinen puolue väitti, että Venäjällä oli kaikki huonosti, ja ihan niin – Stepan Arkadjevitšillä oli paljon velkoja eikä raha tosiaan tahtonut riittää. Vapaamielinen puolue sanoi, että avioliitto on vanhentunut laitos ja että sen uudistaminen on välttämätöntä, ja tosiaankin: perhe-elämä tuotti Stepan Arkadjevitšille vähän huvia ja pakotti hänet valehtelemaan ja teeskentelemään, mikä oli niin vierasta hänen luonteelleen. Vapaamie-

linen puolue puhui tai oikeammin antoi ymmärtää, että uskonto on vain suitset barbaariselle kansanosalle, ja tosiaankin: Stepan Arkadjevitš ei voinut kestää edes lyhyttä hartaushetkeä tuntematta väsymyksen kipua jaloissaan eikä voinut käsittää, mitä varten kaikki nuo kamalat ja korkealentoiset sanat toisesta elämästä olivat olemassa, kun elämä täälläkin saattoi olla kovin hauskaa. Tämän ohella oli Stepan Arkadjevitšistä, joka piti hupaisasta leikinlaskusta, joskus hauska ällistyttää rauhallisia ihmisiä sanomalla, että jos kerran syntyperällä kerskaillaan, niin ei saa pysähtyä Rurikiin, vaan on tunnustettava myös ensimmäinen kantaisä – apina. Niinpä vapaamielinen suuntaus kävi Stepan Arkadjevitšille tavaksi, ja hän piti lehdestään kuin sikarista päivällisen jälkeen sen kevyen sumun vuoksi, jonka se synnytti hänen päässään.

Hän luki pääkirjoituksen, jossa selitettiin, että aikanamme hälistään aivan turhaan radikalismista, joka muka uhkaa niellä kaikki vanhoilliset ainekset, ja puhutaan hallituksen velvollisuudesta ryhtyä keinoihin vallankumouksen lohikäärmeen tukahduttamiseksi, ja että päinvastoin »meidän mielipiteemme mukaan vaara ei piile luullussa vallankumouksen lohikäärmeessä, vaan edistystä jarruttavan vanhoillisuuden itse-pintaisuudessa» jne. Hän luki toisenkin, raha-asioita koskevan kirjoituksen, jossa mainittiin Benthamin ja Millin nimet ja piikiteltiin ministeriötä. Nopean päättelykykynsä ansiosta hän ymmärsi jokaisen piston merkityksen: miltä taholta ja kenelle ja minkä asian johdosta se annettiin, ja tämä tuotti hänelle aina jonkinlaista huvia. Mutta tänään tämän hivin turmeli muisto Matrjona Filimonovnan neuvoista ja kodin onnettomasta tilasta. Hän luki myös, että kreivi Beist oli huhujen mukaan matkustanut Wiesbadeniin, että harmaitten hiusten aika on nyt ohi, että myynnissä on keveitä ajoneuvoja ja että eräs nuori henkilö tekee tarjouksen. Mutta nuo uutiset eivät tuottaneet hänelle, kuten ennen, hiljaista, ironista huvia.

Luettuaan sanomalehden ja juotuaan toisen kupin kahvia voidellun rinkelin kera hän pudisti rinkelinmurut liiviltään ja oikaisi leveää rintaansa hymyillen iloisesti, ei siksi, että hänen mielessään olisi ollut jotain erityisen hauskaa – iloinen hymy oli hyvän ruoansulatuksen ansiota.

Mutta tämä iloinen hymy palautti samassa hänen mieleensä kaiken, ja hän kävi miettiväksi.

Lasten ääniä kuului oven takaa, ja Stepan Arkadjevitš tunsikin ne pienemmän poikansa Grišan ja vanhemman tyttärensä Tanjan ääniksi. He olivat kuljettaneet jotain ja pudottaneet.

– Minähän sanoin, että kannelle ei saa panna matkustajia! huusi tyttö englanniksi; – saat itse korjata!

»Kaikki on sekaisin», ajatteli Stepan Arkadjevitš, »siellä lapset juokselevat yksinään». Ja hän meni ovelle ja kutsui heidät luokseen. He jättivät lippaan, joka oli olevinaan juna, ja lähtivät isän luo.

Tyttö, isän lempilapsi, juoksi rohkeasti sisään, syleili isäänsä ja riippui hänen kaulassaan iloiten kuten aina hajuveden tutusta tuoksusta, joka lemusi isän poskiparrasta. Suudeltuaan vihdoinkin isää tämän kumarasta asennosta punastuneille ja hellyyttä säteileville kasvoille tyttö irrotti käntensä ja aikoi juosta takaisin, mutta isä pidätti häntä.

– Miten äiti voi? kysyi hän hivellen kädellään tytön sileää, hentoista kaulaa. – Huomenta, hän vastasi hymyillen poikansa tervehdykseen.

Hän tunsi pitävänsä vähemmän pojasta ja koetti aina olla tasapuolinen. Mutta poika tunsi sen eikä hymyillyt vastaukseksi isän kylmään hymyyn.

– Äitikö? Hän on jo noussut, tyttö vastasi.

Stepan Arkadjevitš huokasi.

»Ei siis taaskaan ole nukkunut koko yönä», hän mietti.

– No onko äiti iloinen?

Tyttö tiesi, että isän ja äidin välillä oli riita ja ettei äiti voinut olla iloinen ja että isän kyllä piti tietää se ja että isä vain teeskenteli kysyessään sitä niin kevyesti. Ja hän punastui isän vuoksi. Isä heti käsitti sen ja punastui myöskin.

– En tiedä, tyttö sanoi. – Äiti ei käsenyt lukemaan, vaan käski mennä kävelemään neiti Hullin kanssa mummon luo.

– No mene, Tanjaseni. Ai niin, varrohan, hän sanoi pidättäen kuitenkin tyttöä ja silittäen tämän hentoa kättä.

Hän otti uunin reunukselta siihen eilen jättämänsä makeisrasian ja antoi työlle kaksi tämän lempimakeista, suklaa- ja omenatäytteisen.

– Grišalleko tämä? tyttö sanoi osoittaen suklaamakeista.

– Niin, niin. – Ja vielä silitettyään tytön olkapäitä isä suuteli häntä hiusrajaan ja kaulaan ja päästi menemään.

– Vaunut ovat ovella, sanoi Matvei. – Ja eräs asialle tullut nainen odottaa, lisäsi hän.

– Onko jo kauankin odottanut? kysyi Stepan Arkadjevitš.

– Puolisen tuntia.

– Kuinka monesti sinun on käsketty heti ilmoittaa?

– Täytyyhän teidän nyt antaa rauhassa juoda kahvinne, sanoi Matvei

sillä ystävällisen karkealla äänensävyllä, josta oli mahdoton vihastua.

– No pyydä sisään heti paikalla, sanoi Oblonski rypistellen nyrpeästi kulmiaan.

Tulija, alikapteenin rouva Kalinina, anoi mahdottomia ja järjettömiä. Mutta Stepan Arkadjevitš pyysi tapansa mukaan hänet istumaan, kuunteli häntä tarkkaavaisesti, keskeyttämättä ja antoi seikkaperäisen neuvon kenen puoleen on käännäyttävä ja miten, vieläpä kirjoitti hänelle nopeasti ja selvällä suurella, soikealla, kauniilla käsialallaan kirjepun sille henkilölle, joka saattoi auttaa anojaa. Päästettyään alikapteenin rouvan menemään Stepan Arkadjevitš otti hattunsa ja pysähtyi muistelemaan, eikö mitään ollut unohtunut. Ei tuntunut unohtuneen mitään paitsi se, minkä hän tahtoi unohtaa – vaimonsa.

»Hohhoi!» Hän painoi päänsä alas ja hänen kauniille kasvoilleen nousi tuskainen ilme. »Mennäkö vai ei?» kysyi hän itseltään. Ja sisäinen ääni sanoi hänelle, ettei pidä mennä, että siitä ei kuitenkaan voi tulla mitään muuta kuin teeskentelyä, että oli mahdotonta korjata tai parantaa heidän välejään, sillä olihan mahdotonta tehdä tuota naista jälleen viehättäväksi ja rakkautta herättäväksi tai muuttaa itseään ukoksi, joka ei enää kykene rakastumaan. Mitään muuta kuin petosta ja valhetta siitä ei voisi koitua. Ja petos ja valhe olivat vieraita hänen luonteelleen.

»Mutta joskushan sen täytyy tapahtua; eihän ole mahdollista jättää tilannetta ennalleen», hän sanoi koettaen rohkaistua. Hän oikaisi rintansa, otti kotelosta savukkeen, sytytti sen, puhalsi pari kertaa, heitti sen helmiäistuhkakuppiin, kulki nopein askelin vierashuoneen poikki ja aukaisi oven vaimonsa makuuhuoneeseen.

IV

Darja Aleksandrovna seisoi aamupuserossaan vaatekaapin edessä, sikin sokin ympäri huonetta heiteltujen esineitten keskellä, ja valikoi jotakin. Hänen ennen kauniit ja sankat hiuksensa olivat sykkyrällä niskassa, kasvot olivat kuihtuneet ja laihat, silmät suuret, laihuuden avartamat ja pelästyneet. Kuullessaan miehensä askeleet hän pysähtyi ja katsoi oveen, koettaen turhaan ottaa ankaran ja halveksivan ilmeen. Hän tunsu pel-

Anna Karenina

elää ilottomassa avioliitossa ylhäisen pietarilaisen
virkamiehen Kareninin kanssa. Kun hän kohtaa
elegantin ja miehekkään kaartinupseerin
kreivi Vronskin, se merkitsee hänen toimettonan,
rauhallisen elämänsä loppua, voittamatonta intohimoa
ja huumavaa onnea, johon kuitenkin kätkeytyy
jo tulevan murhenäytelmän siemen.

Rakkaustarinan taustalle Tolstoi on luonut
unohtumattoman kuvan 1870-luvun Venäjästä,
Pietarista ja Moskovasta, maaseudusta aatelis-
kartanoineen ja talonpoikaistiloineen, tsaarinajan
kaikista säädyistä, ihmiskohtaloista
joita vain hänen kaltaisensa kertojamestari on
pystynyt elävöittämään.

